

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 20. aprila 1898.

Štev. 11.

Shod v Prevaljah — prepovedan.

Št. 8168.

Slavnemu katoliško-političnemu in gospodarskemu društvu za Slovence na Koroškem v Celovcu.

C. kr. okrajno glavarstvo prepoveduje na podlagi § 6 zakona z dne 15. novembra 1867, št. 135 drž. zak. o shodnem pravu, javni shod, katerega hoče, kakor se je dne 12. aprila t. l. naznanilo, prirediti Vaše društvo dne 17. aprila t. l. popoldne ob 3. uri v prostorih gostilne pri Šteklju v Farni vasi pri Prevaljah, in sicer zato, ker razsaja v Lesah legar in se je bati, da bi se ta bolezen po obiskovalcih shoda dalje razširila in tako lahko škodo trpel občni blagor.

Zoper ta odlok je dopuščen v smislu § 12 shodnega prava rekurz na visoko deželno vladu v Celovcu, kateri se ima v teku osmih dneh tukaj vložiti.

V Velikovcu, dne 13. aprila 1898.

C. kr. okrajni glavar:
Kreuter.

Državni zbor.

(Izvirno poročilo iz Dunaja.)

(Konec.)

Naše stališče do novega ministerstva.

O vladni izjavi so v istej (5.) seji dne 29. marca še govorili posl. Dascynski v imenu socijalnih demokratov; posl. Lupul kot zastopnik Rumunov v Bukovini; krščanski socijalist dr. Scheicher, ki je v imenu svoje stranke zatrjeval, da se bodo krščanski socijalisti v narodnih vprašanjih pridružili drugim nemškimi strankam, in grof Palfy kot načelnik konservativnih veleposestnikov.

Kot načelnik krščanske slovanske narodne zveze je dr. Šušteršič po klubovem naročilu v imenu Slovencev, Slovakov in Rusinov prečital to-le izjavo:

„Naše stališče je označeno po naših znanih načelih ter s tem, da smo v tesni zvezi s strankami desnice. Mi vstrajamo tudi v bodoče pri adresnem programu strank večine, za katerega vresničenje se trudimo v zvezi z drugimi strankami desnice. Sedanji vladi nasproti stojimo mi neodvisni in popolno brez predsodkov.“

Vladina izjava sama ni mogla odgovarjati našim željam, ker se je sukala le v splošnih izrazih, ki se morejo različno, da celo nasprotujoče si razlagati. Razun tega pa pogrešamo v tem programu marsikaj, kar bi po našem prepričanju moralo stati v korist države in narodov v programu vsake avstrijske vlade. Pred vsem pogrešamo, da se ne povdarja ona podlaga, na kateri treba v sedanjih dobi, ko so politične in socijalne razmere zelo zmedene ter je spodkopana vsa oblast, pokladati največjo važnost, namreč verski ozir, kot podlaga postave, reda in miru.

Mi pogrešamo, da vlada ni določeno in nedvomljivo označila svojega stališča gledé narodnih vprašanj v smislu popolne enakopravnosti vseh narodov v državi. To je jedna najvažnejših in najbolj nujnih zahtev naše zveze, v kateri so zbrani zastopniki v pravicah prikrajšanih, da ne rečem zatiranih narodnostij, ki so večidel po vseh deželah, koder bivajo, prisiljeni bojevati obupen boj za svoj obstanek.

Mi opozarjamo le, da navedemo nekaj vzgledov, na že večkrat v zbornici pojasnovane prežalostne, dan za dnem hujše in neznosnejše razmere Slovencev in Hrvatov v Primorju, Slovencev na Koroškem in Štajerskem. — Jednako nepovoljne so razmere za Rusine v Bukovini, kjer se ne ozirajo na njih politične, kulturne, narodne in celo verske ozire. Pa tudi v Galiciji se razmere za Rusine ne morejo imenovati povoljne. Res je, da se je v zadnjih letih narodno nasprotstvo v Galiciji nekoliko ublažilo med Rusini in Poljaki, vendar se vladi in njenim uradom, v zlasti nižjim, ne more prihraniti očitjanje, da je bila njih naklonjenost narodnemu razvoju Rusinov zelo pomanjkljiva, kar pa sme na podlagi enakopravnosti zahtevati vsak narod od vlade in njenih uradov.

Vsemu temu pa treba še dostaviti, da celo v onih deželah, v katerih so po nas zastopane ná-

rodnosti v ogromni večini, kakor na Kranjskem in v Dalmaciji, ne živajo v svojih zmernih in pravičnih narodnih težnjah od poklicane strani one mere naklonjenosti, ki je potrebna, da se primerno in pravično uredé narodne in v zlasti jezikovne razmere v teh deželah.

Vsled teh razmer bo vsakemu jasno, da hočemo do zadnjega porabiti svojo krepko parlamentarno postojanko ter delovati z vsemi silami na to, da se vredi pravično tudi nam po osnovnih državnih zakonih zagotovljena narodna enakopravnost.

Srčno pozdravljamo lepe besede, s katerimi se vladna izjava spominja potreb in koristij delavskih stanov. Mi pričakujemo, da bodo v kratkem tem besedam sledila tudi primerna dejanja ter da se bo potom temeljitih preosnov delalo na to, da se zboljšajo takoj nujne in pereče družabne razmere. Nasproti pa si ne moremo kaj, da ne bi iskreno obžalovali, da se vladna izjava še posebej ne ozira na žalosten, korenitih preosnov nujno potreben položaj kmetskega stanu, ki se mora označiti kot steber državnega in družabnega reda in čegar varstvo nalaga državi kot dolžnost njena lastna državna korist.

Marsikaj je še v vladni izjavi, s čemur se ne moremo strinjati, vendar smo mnenja, da sedanji trenutek ni pripraven zato, da bi se spuščali v nadaljne podrobnosti. Tembolj, ker niso programi ono, po čemer presojava vlado ter za stalno nasproti njej določimo kot stranka svoje stališče. Važnejše v tem oziru so osebe, ki so združene v ministerstvu, odločilna pa so njegova dejanja!

Gotovo zelo čislamo vse člane Thunovega kabineta ter smo jim osebno zaupljivi. Toda vse to čislanje in zaupanje ne more odstraniti neprijetne resnice, da nobeden izmed članov kabineta ne pozna zelo zamotanih, deset in desetletja zanemarjanih razmer južnih dežel, kar je tembolj obžalovanja vredno, ker se ista pomanjkljivost kaže pri vseh važnejših uradnih mestih v posameznih ministerstvih.

Nadejamo se pa vendar, da se bo vlada kar najhitreje poučila nepristransko in temeljito o razmerah južnih dežel ter vse primerno ukrenila, da se kmalu korenito zboljšajo nezdrave razmere.

Zato hočemo konečno vlado presojava po njenih dejanjih in potem vravnati svoje postopanje. — Mi pričakujemo, da se bo ozirala na potrebe prebivalstva vseh v naši zvezi zastopanih kraljestev in dežel in sicer v kulturnem, gospodarskem in narodnostnem oziru ter odstranila dosedanje na vseh poljih javnega življenja obstoječe krivičnosti.

Vendar pa nikakor ne moremo prezreti, da je vlada sedaj v izredno težavnem položaju ter da mora pred vsem skrbeti za to, da uvedejo zopet redne parlamentarne razmere in redno poslovanje zakonodajstva.

Zato izjavljamo naravnost, da smatramo za svojo domoljubno dolžnost brez pridržka in z vso močjo podpirati vlado pri tem prvem in nujnem delu, prešinjeni prepričanja, da so v nevarnosti najvišje koristi države, koristi, za katere nas bo najti vsikdar v prvih vrstah na braniku, zveste domoljubnim načelom, ki so globoko zarisana v srca vseh od nas zastopanih narodov.“

Šesta seja dne 30. marca je bila odložena za to, da pridejo v razgovor vsi nujni predlogi o državni podpori tistim pokrajinam in občinam na Češkem, na Moravskem, v Šleziji, na Zgornje-Avstrijskem, na Primorskem itd., katere so lani po povodnji, po toči in drugih vremenskih neugodah bile hudo poškodovane, a premalo odškodovane. Takih nujnih prošenj in predlogov je bilo oglašanih več nego 25.

Med tem ko se je vršila dotična razprava, navstal je v zbornici

divji prepir med Nemci.

Izzivati je začel seveda znani kričač Schönerer. Tudi on je v nujnem predlogu zahteval državno podporo za več nemških občin na Češkem. Namesto, da bi stvarno podpiral svoj nujni predlog, porabil je to priložnost, da je nečuvno ostro in surovo napadal svoje nemške rojake: nemško-liberalno, nemško-narodno in dr. Luegerjevo stranko.

Dolžil je Nemce, češ, oni so krivi, da se toliko časa zavlakuje obtožba Badenijevega in Gautschevega ministerstva zaradi jezikovnih naredb. Očita jim, da so nemški nacionalci in liberalci na povelje dr. Luegerja Gautschu obljubili, da ne bodo zbornici predložili nobene take obtožbe ter so mu izjavili, da so zadovoljni z Gautschevim jezikovnimi naredbami. (Levičarji burno ugovarjajo. Klici: Ni res, lažnjivec! Izdajalec!) Schönerer se ne briga za vse te ugovore ter liberalcem in narodovcem očita, zakaj da niso oni hoteli podpisati njegovega predloga o obtožbi ministrov zaradi novih jezikovnih naredb. Levičarjem srdito kliče, da jih bode ljudstvo sodilo in obsodilo, ker izdajejo nemški narod! Kratko, a odločno ga zavrne nemško-liberalni posl. dr. Gros, rekoč: Vse, kar je Schönerer govoril, je od konca do kraja zlagano. (Čujte, čujte!) Med Schönererijanci in med nemškimi levičarji je vsled tega navstal grozen prepir in komaj se je treznejšim poslancem posrečilo, da ni prišlo do tepeža med njimi. Ista rabuka se je ponavljala, ko so vodje raznih nemških strank dr. Kaiser, dr. Steinwender in dr. Funke Schönererijancem odgovarjali. Najodločnejše pa je med burnim odobravanjem Wolfa in njegove pristaše zavračal dr. Lueger.

Kako sodi dr. Lueger o Wolfu in o Schönererju.

Rekel je med drugim: „Wolf mi je očital, da nosim kot župan dunajskega mesta zlato verižico (ketinjo). To ga hudo boli. Njemu bi prej ko ne ljubše bilo, da bi jo smel on nositi. Izjavim pa: temu človeku ne bodo obesili okoli vratu zlate verižice, ampak Wolfa bodo priklenili enkrat na drugo ketinjo.“ Dunajski župan je končal svoj ugovor s temi besedami: „Brez razlike strank vprašam vas vse: Kaj ste si mislili, ko ste gledali, kako je danes Wolfov tovariš gosp. poslanec Schönerer taval in cincal po zbornici? Mene kot Nemca je bilo sram, da tak človek tū v parlamentu sedi. Kdor je pijan, ne sliši v zbornici; naj gre domu, naj se naspi, da se strezni. Kdor se tū v zbornici tako obnaša, dela pohujšanje!“ Tako je javno in pred celim svetom obsodil prvi zastopnik dunajskega mesta, trezni g. dr. Lueger, obnašanje in postopanje prusaškega Velikonemca Jurija Schönererja. In kaj delajo in počenjajo slovenski odpadniki in pristaši „Koroškega bauernbunda“? Ravno tega očitno obsojenega viteza, ki komaj čaka, da bi razpadla katoliška Avstrija in da bi se njene dežele priklopile luteranskej Prusiji, proslavljajo kot svojega rešitelja, ga kličejo našim poštenim, za vero, dom in cesarja navdušenim slovenskim kmetom na — pomoč! Dva bauernbundarska rejena, znani „Sodawasser“-fabrikant in c. kr. rezervni častnik Krasnik v Svetni vasi in njegov svak pivovar v Podgori sta namreč prosila slavnega viteza Jurija Schönererja, da naj zboruje njegov: „Bund der deutschen Landwirthe für die Ostmark“ („zveza nemških kmetovalcev za Avstrijo“) velikonočni pondeljek na pristno slovenskih tleh pri Trapiču pod Humberskim gradom. Česar namreč sama ne zamoreta, k temu naj bi njima vendar pripomagal velikonemški vsemogočni vitez Jurij, da se prej ko mogoče dozida velikonemški most od Berolina čez avstrijske in slovenske pokrajine tje do Trsta do obalov sinje Adrije. Ali Schönererjev prihod in napovedano zborovanje njegovega nemškega društva na čisto slovenskem kraju ni premišljeno izzivanje in hujskanje proti miroljubnim koroškim Slovincem? Tako sodijo naši pošteni zavedni kmetje in so nad nepotrebnim in neopravičenim prihodom prusaškega hujskača zelo užaljeni in nejevoljni; nadejajo se, da bodeta sklicatelja odnehala od svojega početja ali pa da bode poklicana oblastnija v tem slučaju storila svojo dolžnost. Bomo videli!

Nujni predlogi.

Ko je v zbornici nekoliko prenehal vik in krik, prepir in vihar med rodnimi Nemci, nadaljevala se je razprava o nujnih predlogih glede državne podpore za poškodovane pokrajine. Vsi predlogi

so obveljali in se proračunskemu odseku izročili. Na mesto dr. Kathreina, kateri poročila ni hotel sprejeti, je poročal o tej zadevi slovenski poslanec dr. Krek v zadnji seji dne 1. aprila. Zbornica je enoglasno sklenila, naj vlada nemudoma preišče objavljene pritožbe in nasvete ter takoj po Veliki noči poskrbi potrebnim denar, da se razdelijo podpore. — Dne 31. marca sta bile dve seji, sedma po dnevu od 11. ure predpoludnem do 4. ure popoldne in osma zvečer od 7. ure do polnoči. Razgovarjalo se je zopet na dolgo in široko o kratki izjavi ministerskega predsednika grofa Thuna. Po dnevu so prišli do besede grof Stürckh in Mauthner kot zastopnika nemških veleposestnikov, potem neodvisni češki posl. dr. Vašaty, ki najpred graja dr. Kaizla, da je vstopil v ministerstvo, katero ne pripozna češkega državnega prava. Odločno obsoja tudi jezikovne naredbe grofa Badenija in barona Gautscha, ker delijo češko deželo v tri jezikovne meje. Poslanec roti svoje sorojake, da morajo glasovati proti ogerski nagodbi ter odkloniti vse nove vladine zahteve za mornarico, kajti ljudstvo strada in tarna. Obsoja zvezo z Nemčijo in priporoča, da se Avstrija prijateljsko zbliža z Rusijo. — Začetkom večerne seje se oglasi mogočni naš koroški poslanec dr. A. Lemisch, huduje se, zakaj predsednik točno ob napovedani uri in minuti ni pričel seje! Predsednik dr. Fuchs ga dobro zavrne, rekoč, da ni sedel v gostilni ali pri kakej pojedini, temveč pri svojem opravilu v zborniški pisarni. O ministerskem programu so potem govorili: radikalni Rusin dr. Jarosiewicz, dr. Herold v imenu češkega kluba in vodja poljske ljudske stranke P. Stojalowski. Prvi pojasnjuje žalostne razmere rusinskega národa v Galiciji, ker so našim zelo podobne. Dr. Herold v navdušenem govoru brani češko državno pravo proti vednim ugovorom levičarjev in Wolfvih pristašev. Nasproti Thunovi vladi si mladočeški klub ohrani proste roke, dokler v dejanju ne pokaže pravičnosti. Poljski demokrat Stojalowski je dolgo čez polnoč razpravljal gospodarske in delavske razmere na Gališkem, a neprenehoma so mu ugovarjali socialni demokrati. Njih vodja Daszynski je zelo zagovarjal Žide v Galiciji, češ, da so pridni delavci! Takoj ga zavrne sosedni dr. Lueger, rekoč: „Kedar se gre za Jude, so socialni demokrati precej tu in se potegujejo za nje!“

Deveta seja dne 1. aprila je bila zadnja pred Velikonočjo. Isti dan je bila končana tudi razprava o ministerski izjavi. Nemški zastopniki levičarjev: dr. Heeger, dr. Funke in Wolf so udarjali na stare strune in ponavljali obrabljene čenče: da mora Avstrija imeti nemški značaj, da mora nemščina biti v Avstriji državni jezik, da morajo Nemci gospodovati nad drugimi avstrijskimi národi, ker so le-ti zaostali v omiki itd. Dr. Funke je vladno celo stražil tudi z nami Slovenci, češ: ako zadovoljite Čehe, pridejo potem Slovenci, ki so zvesti učenci bratovskega jim národa! (Imate popolnoma prav, spoštovani gosp. doktor! Nikakor se ne hudajte nad nami, ohranite si mirno kri, če vam povemo še več: Mi Slovenci niti ne mislimo čakati tako dolgo, da Čehi dosežejo svoje državno pravo, temveč mi hočemo zahtevati h krati s Čehi pravičnost in enakopravnost za svoj národ.) Poslanec Wolf je seveda zatrjeval, da nemško ljudstvo zahteva obstrukcijo in zopet obstrukcijo, dokler vlada ne umakne vseh jezikovnih naredb. V imenu Poljakov in desnice je odgovarjal grof Dzieduszycki in izjavil, da se Poljaki in druge desniške skupine držé načel, ki ji je večina že lani izrekla v svojej adresi. Večina noče postopati nasilno, pač pa želi po ustavnem potu zboljšati sedanje neznosne razmere v zbornici. Stvarno in mirno sta pobijala napade nemških levičarjev tudi zastopnika rusinskega národa v Galiciji in v Bukovini posl. prof. Wachnianin (član slovensko-krščanske zveze) in dr. Wolan. Prvi je obširno povdarjal avstrijsko stališče Malorusov in opisoval razmere slovenskih manjšin nasproti gospodujočim strankam ter s svojim rojakom dr. Wolanom zahteval enakopravnost proti národnim manjšinam v dejanju. Oba sta izrazila željo, da se potom pravičnosti reši jezikovno vprašanje in da se omogoči redno delovanje v parlamentu.

S tem je bila končana večdnevna razprava o kratki in površni izjavi ministerskega predsednika grofa Thuna. In kaj so dosegli vsi ti dolgotrajajoči razgovori? Ničesar! Zato, ker je vlada pri celem razpravi molčala. Brez potrebe se je torej tratil čas in denar; po toliko dnevih smo ravno tam, kjer smo bili popred: v temi in nejasnosti. In kakor vse kaže, ne pridemo kmalu do koristnega dela. Nemški obstrukcionisti izročili so dolgo vrsto „nujnih predlogov“ za prazen — nič. Vsi ti predlogi se pa morajo po pravilnem redu rešiti pred drugimi predmeti. Nemški listi in shodi tudi že napovedujejo nove boje v zbornici, tako da se bo bržkone začel isti divji ples, kakršen je bil v zbornici lani! Prihodnja seja bode dne 20. aprila.

O delovanju koroške c. kr. kmetijske družbe.

„Klerikalci v njih listih nikoli ne črhnejo besedice o koristnem delovanju naše c. kr. kmetijske družbe v Celovcu pa o njenih podružnic. To se poznajo prijatelji kmetijstva — zamolčajo, kar se za kmeta kaj važnega godi.“
„Kmetijski List“, št. 3.

Predstoječe zmedene besede v spakedrani slovenščini je napisal nek dopisnik iz Medborovnice v Rožu. Laž so, kakor jih našteješ v „Kmetiskem Listu“ več, zakaj ravno „Mir“ je že pogostokrat pisal o naši kmetijski družbi. One vrstice so nam povod, da danes obširneje spregovorimo o naši kmetijski družbi. Ako naše besede marsikomu ne bodo ugajale, zahvali se naj pri piscah „Kmetiskega Lista“, ki nas izzivajo, da moramo naravnost in brez ovinkov govoriti.

Zato kratkoma izjavljamo, da slovenski gospodarji-kmetje od c. kr. kmetijske družbe nimajo nobenega dobička! Ali morda misli „Kmetijski List“, da je kmetom v posebno korist, da plačuje kmetijska družba bivšemu tajniku in častnemu občanu v Svetni vasi, g. K. Schütz-u po 2500 gld. pokojnine na leto, menda zato, da prodaja na Koroškem kisló vodo? Ali misli omenjeni dopisnik, da imajo kmetje dobiček, če deli kmetijska družba med posamezne svoje društvene uradnike kar na tisoče goldinarjev. Svoj se je sploh govorilo, da je družba pred dvema leti razdelila takozvani pokojninski zaklad med tri uradnike in gotovo se ne motimo, da so precejšen del tega denarja zložili tudi kmetje. Ali se tako pomaga kmetom?

Gotova resnica je dalje, da kmetijska družba prodaja drevesca, o katerih se sploh toži, da niso posebno dobra, in semena za mnogo previsoke cene. To pa vkljuba subvenciji (podpori), katere je dobila lani v to od dežele 1600 gld.

Koliko podpore dobivajo slovenski gospodarji v povzdigo živinoreje, zlasti goveje živine, kaže sledeče iz glavnega poročila: Podpore za premovanje krav stah dobili v slovenskih krajih samo podružnici Borovlje in Trbiž, t. j. vkup 200 gld., dočim se je razdelilo v nemških krajih 3170 gld. Za nakup telic in bikov so dobile samo podružnice Grabštanj, Vetrinj, Spod. Dravberg, Velikovec, Borovlje, Žrelec, Spod. Zila, Spodnji Rož in Hodiše vkup 873 gld., od 4375 gld., katero svôto imamo iskati v nemških krajih. Če še pomislimo, da so tudi podružnice v slovenskih krajih v rokah najhujših naših národnih nasprotnikov, lahko vidimo, koliko dobička imajo slovenski gospodarji od onih podpor.

„Kmetijski List“ zavija delovanje družbe, oziroma njenih podružnic tako, kakor da bi bilo to delovanje povsem nepolitično; zató prosimo, da se prebere samo str. 8. poročila: „Ueber das Leben in den Gauen können wir jedoch ausser wenigen rühmlichen Ausnahmen nicht viel Erfreuliches berichten. Die landwirthschaftliche Bevölkerung wird leider auch in Kärnten immer mehr und mehr durch politische Umtriebe von den wirthschaftlichen Fragen abgelenkt.“

Vprašamo: Kdo je temu kriv? Nili morda res, da sedijo v glavnem odboru malone brez izjeme ljudje, ki se nekako v prvi vrsti bavijo s politiko in katere vidiš po vseh nemško-nacionalnih in „bauernbundsarskih“ shodih, zlasti kjer gré zoper Slovence! — Na Koroškem je 120.000 Slovencev, ki se pečajo večinoma s kmetijstvom, v glavnem odboru pa ni niti jednega Slovenca!

Kako c. kr. kmetijska družba skrbi za slovenski kmetijski pouk, se razvidi iz sledečega: Med 49 podružnicami jih je 20 na Slovenskem. Vse te podružnice so imele v mesecih januar, februar in marec svoje občne zборе, ali pri nobenem ni bilo kakega slovenskega predavanja! In kdo je na čelu teh podružnic? Večinoma ljudje, ki se čisto nič ali le postrani pečajo s kmetijstvom, v prvi vrsti gostilničarji! Kdor dvomi, da bi bilo res tako, naj le pogleda glavno poročilo!

Udov šteje družba vkup 2827, t. j. 129 manj nego l. 1896. Od teh jih je gotovo nad 800 takih, ki se ne bavijo z gospodarstvom, n. pr. učiteljev itd. Pravih kmetovalcev je v družbi torej le kakih 2000, dočim štejem na Koroškem 27.000 gospodarjev!

Leta in leta so prosili slovenski gospodarji, naj se jim poskrbi za slovenski kmetijski pouk in slovenski društveni list. Prosili so zaman, ker se je vedno reklo, da ni denarja! Da ga je bilo za druge namene dosti, smo videli zgoraj! Reklo se je tudi, da je tak list nepotreben.

Sedaj pa so voditelji, ki imajo tudi pri kmetijski družbi prvo besedo, začeli izdajati „Kmetijski List“, ki ima namen politično in nravstveno pokvariti naše dobro slovensko ljudstvo. Za to so našli denarja dosti!

Slovenski gospodarji koroški torej doslej od c. kr. kmetijske družbe v Celovcu niso imeli dobička in ga tudi nimajo pričakovati! Zadnji čas torej je, da ji obrnemo hrbet.

Torej gospodje, ki stojite za „Svinjeredom“ mislimo, da smo Vam vstregli! Ako še nimate dosti, pa Vam lahko še z marsikatero zanimivostjo vstrežemo.

Dopisi prijateljev.

Kronski darovi za velikovsko šolo. Posojilnica v Framu na Štajerskem darovala 10 kron; župnik Fr. Korman v grebinskem Klostru 20 kron; posojilnica v St. Lenartu pri sedmih studenih od svojega čistega dobička vsled sklepa občnega zbora 20 kron; Julijana Rašl, Jančaves pri Ptujem, daruje 2 kroni, ker se je rešila neke nesreče, ki ji je pretila pri vožnji; Franc Seraf. Klepec, duhovni oskrbnik na Češnjicah, 3 krono; obmizje, zbrano pri Hamru v Vogrčah na velikonočno nedeljo, 1 krono 10 beličev; Volbenk Serajnik, kaplan v Tinjah, 4 krono; Neža Aichholzer v Prevaljah 4 krono; Micka Premru v Možici 2 kroni; Mohorjani v Remšeniku 2 kroni 20 beličev; Mohorjani v St. Juriju ob Ščavnici 5 kron 40 bel.; trije Mohorjani v Mariboru 60 bel.; Mohorjani iz Opčine 12 kron 20 bel.; Mohorjani v Hrenovcih 4 krono 80 bel.; učitelj Vrečer Rajko v Grižah 2 kroni 40 bel.; V. Pogač v Staremtrgu 20 bel.; F. Zabel v Staremtrgu 40 bel. Skupaj 94 kron 30 beličev. Lepa hvala vsem darovalcem! Živeli nasledniki!

Iz Celovca. (Novi davek in kmetje.) Novi osobni dohodninski davek, ki ga bo moral plačevati, kdor ima več nego 600 gld. letnih dohodkov, se bo kmalu jel pobirati. Ko se je v državnem zboru sklepal ta davek, so poslanci posebno povdarjali, da se mora pri tem ozirati na kmečki stan, in vlada je obljubila, da od nobenega kmeta, čegar katastralni dohodek ne presega 600 gld., ne bo zahtevala, naj naznanja svoje dohodke. Poleg tega se je v zakonu določilo, da dohodke vsak lahko tudi ustmeno naznanja. Sedaj se je pa marsikje delalo narobe. Kmetje so se silili, naj zapišejo dohodke; delale so se jim sitnosti in očitne krivice. Tako n. pr. niso pustili na Dolenjskem, da bi kmet smel med stroške všteti to, kar je porabil za nove vinograde nasade. Na Štajerskem so jim to pustili. V kratkem prično pregledovati izpovedbe za to postavljene in izvoljene komisije. Ker se utegne marsikje pokazati kaka krivica, opozarjamo, naj se ljudje v takih slučajih brž obrnejo na naše državne poslance, ki so sklenili, da se hočejo z vsemi silami v tem oziru potegovati za kmečke posestnike.

Iz celovške okolice. (Schönererjev shod pri Trampiču.) Škoda bi bilo za predale našega lista, če bi se bavili še dolgo s Schönererjevo preteklostjo. In če bi ga še nikdo ne bil obsodil — obsodila so ga njegova dejanja, obsodilo ga je njegovo obnašanje v državnem zboru. Tisti, ki so ga poklicali (očitno je vsem, da slavnoznani c. kr. rezervni častnik g. Jože Krasnik in njegovi ožji prijatelji), so Schönererja popolnoma vredni! Kdor enega od teh pozna, ta pozna vse! — Čudno se nam zdi, če so mislili ti junaki, Schönerer jim bo pomagal obdržati moč, katero morda še imajo, a katera se jim že začne majati. Ljudstvu se začnejo oči odpirati, tudi Tobeju in njegovim tovarišem, prišel bo plačilni dan! — Ljudij je bilo v pondeljek pri Trampiču res prav mnogo. Kdor ni bil še pred drugo uro popoludne tam, ni dobil več prostora. A jako se moti, kdor bi mislil, da so bili vsi častilci viteza Jurija. Kmetov je bilo jako malo. Nekaj „Lisjakovcev“ in nekaj slovenskih kmetov — vsi drugi bili so večinoma iz mesta. Tudi delavci so prišli pod vodstvom Sokola — a posebno mnogo bilo je učiteljev. In če se še omeni veliko število žensk iz mesta, se ve, da je bil značaj shoda — radovednost. Zato tudi niti Schambergerjev niti Schönererjev govor ni napravil posebnega vtisa na poslušalce. Semtertja kak „Heil“, kratko ploskanje — med katero se je mešalo zopet „Živela Avstrija“ in „Pereat Schönerer“, to je bilo vse. Schamberger je premeleval stare čenče, katerim sam menda ne verjame prav, Schönerer pa je kakor drugod hvalil v prvi vrsti sam sebe in potem pa udrihal čez — Luegerja. Tako nizko celo je cenil svoje poslušalce, da se je upal hvalliti svoje delovanje (!) v državnem zboru. Sicer pa ni vredno, da bi se spuščali v daljno opisovanje; zadostuje naj le to, da se je Schönerer pri Slovincih prav pošteno — vrezal. Tudi Schamberger nič ni povedal novega; čisto pozabil pa je povedati, da so ravno obstrukcionisti, katerim je on na čelu, krivi, da se je bila pogodba z Ogersko za eno leto zopet provizorično podaljšala, da smo zopet trpeli škode na milijone. Dalje je tudi pozabil omenjati, da se to ne pravi za kmeta delovati, če se v zbornici razgraja, če tam poslanci, dohtarji itd. delajo, kar bi lahko vsak hlapec opravil, ne da bi mu bilo treba plačati po 10 gld. na dan! Zanimivo je bilo pri shodu le veliko število žandarjev. Bog vé kakšen modrijan je raznesel vest, da hočejo priti Slovenci v obilnem številu na shod; zato toliko bajonetov! Kjer je stalo par naših kmetov pred hišo, in kakor hitro je pokazal tja kak „Lisjakov“ mogočnej — že so prišli žandarji, ter vedno tesno mimo kmetov „patru-

liralil". Seveda samo „slučajno“! Pa kakšno smolo je še imel Schönerer! Prišel je v vsej svoji debelosti, potem ko si je pri Oblasarju Podgoró ugasil žejo, in nobeden strel ni počil v pozdrav. Ni lepo, g. Krasnik, da ste na to pozabili! Iskali so sicer v naglici smodnika pri nekem sosedu, ki ga je še imel od velikonočnih praznikov. A ta jim je rekel: „Mi smo nabrali za smodnik, da streljamo Bogu v čast, za take ljudi ga nimamo!“ In ni ga jim dal vrli pošteni kmet. Morali so se peljati po smodnik nazaj v Rožno dolino! — Kaj je bil konec vsej komediji? Našim nemčurjem niso pomagali do večje veljave, kakor so nekateri upali, ampak ravno narobe. Sami so odnesli le dolg — nos! Srečno pot!

Dostavek uredništva. Nasprotni listi pišejo, da je bilo na shodu 500 udeležencev. Pomniti moramo, da se je shoda udeležilo komaj 100 kmetov. Ono število je gotovo pretirano! Schönerer je prebral tudi prestavo našega članka „Schönerer pride“ v predzadnji številki in rekel, da ga naša očitanja ne vznemirjajo. S tem praznim izgovorom pa ničesar ni ovrigel, resnica je, kar smo pisali. — Iz nasprotnih listov izvemo tudi, da je g. Jožef Krasnik izročil Schönererju šopek plavic*. Ta posel drugod opravljajo nežne device, ne pa kosmati bradači! — Poročilo, da so Schönererja sprejeli s streljanjem, ni res. Tiho je prišel — ker smodnika niso imeli, — tiho se je odpeljal po stari cesti in konca vse komedije se tisti, ki so jo priredili, ne morejo posebno veseliti!

Iz Štebna v podjunske doline. (Shod. — Sad šole.) Na velikonočni pondeljek je napravila podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico shod pri „Žlokarju“ v Štebnu. Udeležba za našo podjunsko dolino ni bila posebno častna; pogrešali smo marsikatero rodoljuba. Morda je temu krivo to, da je bil shod še le v zadnji številki „Mira“ naznanjen, tedaj ne dosti razglašen. Udeležilo pa se je shoda več rojakov iz sosednih krajev. Prav izvrstno je nas poučil o verski šoli čast. g. dr. M. Ehrlich. Želeti bi bilo le, da bi vsi krščanski stariši slišali ta govor in se po njem pri svojih otrocih tudi ravnali. Kakšna mora biti šola v narodnem oziru, je nam razložil v živih besedah drugi govornik. S trikratnimi „Živio“-klici na papeža in cesarja je bil shod zaključen. Upamo, da bo pri prihodnjem letnem občnem zboru udeležba mnogoštevilnejša! — Da se tudi na deželi že kaže slab sad nove, brezverske šole, je le pre-dobro znano. Več očetov mi je že tožilo, da so otroci, predno začnejo v šolo hoditi, dosti pridnejši, kakor pozneje. Ali, so dostavili, kaj si mi moremo pomagati? Res je tako! Ali sedaj se začnemo uresničevati besede: „Ko so ljudje (katoličani) spali (pri volitvah), je prišel sovražnik (liberalizem) in je vsejal ljuliko (brezverske šolske postave) med pšenico! Zavoljo tega, pri volitvah zmirrom na noge!

Iz Ovber. (Pogreb.) Dne 31. preteklega meseca smo tu izročili materi zemlji telesne ostanke gospe M. Otič p. d. Kabonice, posestnice na Suhem Blatu pri Ovbrah. Lansko leto na binškošni pondeljek je izgubila svojega soproga in še predno je minulo deset mesecev, šla je za njim. Kakšno spoštovanje je uživala daleč po okolici, je pokazal pogreb. Navzlic svojim 73. letom bila je še krepka in zdrava do onega nesrečnega trenutka, ko je iz voza padla in si zlomila roko. Čez teden dni je izdihnila svojo blago dušo. Komaj se je razširila žalostna novica, da se je Kabonova mati ponese-rečila, se je čula še bridkejša o njeni smrti. Veličasten je bil pogreb; v hiši žalosti je truplo blagoslovil mil. g. Anton Wakonig, prošt v Spodnjem Dravbergu, in vodil sprevod. Videl si pogrebece iz vseh stanov daljne okolice, zlasti veliko iz Velikovca. — Rajna gospa Kabonica je bila vzorna, dobra mati in v zvezi z gospodinjstvom. Svoje globoko versko prepričanje je kazala v molitvi in dobrih delih; da omenim le nekaj, molila je v postnem času vsak večer z mnogoštevilnimi svojimi posli sv. rožni venec. Bila je uzor krščanskih čednostij. Bog jo je oblagodaril s posvetnim premoženjem, s katerim si je pa nabirala zakladov neminljive vrednosti za nebesa. Le en glas se je čul in se še čuje: Zgubili smo dobro mater! V knjigo življenja so gotovo zapisane njih neštete dobrote. Med nagrobnim govorom domačega gospoda provizorja ni ostalo suho nobeno oko; zlasti pa so jokali in še jokajo za njo ubogi reveži, katerim je rajna gospa otrnila brezštevilno solz. Svetila ji večna luč!

Iz Spodnjega Dravberga. (Naša hranilnica in posojilnica) je imela, kakor je bilo v „Miru“ naznanjeno, dne 21. marca svoj letni občni zbor. Z veseljem se je vzelo na znanje, da naša zadruga primeroma prav dobro napreduje, kajti po desetletnem obstanku je imela v preteklem letu 96.933 gld. 55 kr. prometa; zadružnikov je bilo ob koncu leta 538, rezervni zaklad je narastel na 5503 gld. 79 kr. čistega dobička je bilo 824 gld. 69 kr. Kakor vsako leto, se je tudi letos precejšnja svota čistega dobička porabila v prid ljud-

stvu. Sklenilo se je, da se podari za božično drevesce ubožnim otrokom naše ljudske šole 60 gld. Usmilijo se nam namreč ubogi otroci, ki so bili v preteklem letu oropani božičnih daril zavoljo pretekle občinske volitve. Ker se ta ni obnesla po željah naših „fortšritlerjev“ t. j. učiteljev, ob zadnjem božiču šolske mladine niso obdarovali, kakor druga leta. Hoteli so, kakor povzamemo iz nasprotnih listov, razpustiti tudi društvo „Schul-pfennigverein“, ki ima namen, podpirati revne šolarje. To kaže zopet v pravi luči „ljubezen“ teh ljudi do revnega ljudstva! — Na stroške hranilnice se bodeta tudi nakupila dva stroja za snazhenje žita; stala bodeta kakih 150 gld. Vsaki kmet si želi čistega žita brez smetij, da uživa okusnejši kruh, če mu ga pa malo preostane, da ga lažje spravi v denar. Zaradi tega se je dotični predlog našega mil. g. prošta s splošnim odobravanjem sprejel. Kmetje v okolici bodo sedaj imeli priložnost, snažiti smeteno žito. Udje (in to so skoro vsi okoličani) bodo za snazhenje plačevali samo 1 novac od mere.

Iz Črneč. (Pogreb. — Molitve jih je sram!) Na velikonočni pondeljek popoldne je umrl tukajšnji učitelj g. Dragotin Šetina. Spravljen z Bogom je vdano in brez hudega smrtnega boja mirno zaspal. Rajni je bil miren in tih značaj in zato pri ljudstvu priljubljen, kar je pričala tudi udeležba pri pogrebu. Gg. sosedni učitelji so bili častno zastopani, ali njih obnašanje je pokazalo, da ali ne znajo moliti ali pa se molitve sramujejo. Ko je duhovnik, ki je vodil sprevod, začel po pogrebu moliti očenaš v nemškem jeziku, češ, tako najbolje ustrežem želji navzočih učiteljev, mu nobeden učitelj ni odgovoril. Zato je bil g. župnik prisiljen nadaljevati molitve v slovenskem jeziku, v katerem so mu odgovarjali šolski otroci in navzoči kmečki ljudje. Učitelji tedaj ali niso znali odgovarjati, ali pa so se sramovali: prvo je nemogoče, kajti v šoli vedno vbijajo otrokom nemščino v glavo, v šoli vedno slišijo in mogoče tudi molijo z otroci oče naš. Ostane tedaj le še, da se molitve sramujejo in sicer one molitve, katero nas je učil Kristus sam, katere se ne sramujejo kralji in cesarji. Tako obnašanje je pač slab vzgled za mladino, dokazuje pa tudi, koliko velja trditve deželnega šolskega nadzornika, da vsi učitelji vestno spolnujejo svoje verske dolžnosti. Torej, gosp. Palla, učitelji, vaši podaniki, vendar niso tako vzorni, kakor ste jih naslikali v dež. zboru koroškem!

Iz Št. Janja v Rožu. (Posojilnica.) Naša posojilnica je imela l. 1897. prometa 50.824 gld. 19 kr. Pristopilo ji je 19 novih udov, izstopil pa noben; tako šteje koncem leta 1897.: 237 zadružnikov, ki imajo v deležih s pripisanimi obrestmi 663 gld. 23 kr. Hranilnih vlog se je l. 1897. vložilo 15.172 gld. 32 kr., vzdignilo pa 12.772 gld. 53 kr. in je njih stanje koncem leta 1897. s pripisanimi obrestmi vred 65.907 gld. 48 kr. Posojil se je v letu 1897. dalo 8.574 gld. 89 kr., vrnilo pa 3426 gld. 60 kr., tako da je njih stanje koncem leta 63.324 gld. 72 kr., katero svoto dolžuje 197 zadružnikov. Čistega dobička je l. 1896. bilo 340 gld. 22 kr., ki se je vsled sklepa občnega zbora z dne 21. svečana 1897. razdelil sledeče: Nagrada načelnstvu za leto 1896. 150 gld., slovenski šoli v Velikovcu 25 gld., zalogi za dobre namene 60 gld., splošnemu rezervnemu fondu se je priklopilo 20 gld. in specialnemu rezervnemu fondu pa 85 gld. 22 kr.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Državni zbor se zopet zbere dne 20. t. m., delegacije pa dne 9. maja v Budimpešti. Kakega koristnega dela od državnega zbora še vedno ni pričakovati. Ljudstvo toraj le plačuj, dobrih postav ne pričakuj! — Skupni ministrijski svet je sklenil, da se zdatno pomnoži naše bojno brodogradje. To bode stalo 55 mil. gold. Kje jih bodo vzeli? — Schönerer dela drugim nemškim poslancem, zlasti liberalnim, mnogo preglavice, ker uspešno hujska ljudstvo zoper nje. Marsikateremu se že maja stolec. — Sedem milijonov je, kakor poročajo listi, naša vlada izdala, da je par vojnih ladij in drugi bataljon našega slov. pešpolka št. 87 varoval Turčine na Kreti. Kaj pa je ondi dosegla? Nič! Samo zamerili smo se Rusom, in naši fantje bodo se vrnili večinoma bolni domu! Koliko bi se s temi 7 milijoni goldinarjev lahko storilo za ljudstvo. — Svetli cesar se je velikonočni pondeljek mudil v Buda-pešti. Bila je skupna slovesna seja obeh državnih zbornic v spomin postav iz 48. leta. Nato so se vsi poslanci, razun Košutovcev, poklonili v gradu cesarju in kralju ter mu izročili udanostno pismo. Dan 11. aprila pa ostane za zmirom narodni praznik.

Druga države. Na Francoskem zavoljo framašona Zole še vedno ni miru. Kasacijsko ali najvišje sodišče je zavrglo obsodbo Zolino in ga čisto oprostilo. Sedaj ga pa znova toži vojno sodišče. — Turški sultan je podpisal postavo, da bode tudi on imel svojega poslanika pri sv. Očetu v Rimu.

— Razmerje med Španijo in severo-ameriškimi državami je zelo napeto. Španska kraljica Kristina je sicer privolila, da se na Kubi ustavi bojevanje z ustaši ter sklene z njimi do jeseni premirje! vendar pa bojaželjni ljudje ljudstvo šuntajo in zahtevajo, naj Španska severo-ameriškimi zjedinjenim državam napove vojsko, katero pa hočejo prepričati papež in evropske velesile. Predsednik Zjedinjenih držav, Mak Kinley, je dne 11. t. m. sicer izjavil v zbornici poslancev, da takoj do vojske s Špansko ne pride, vendar druga stranka hoče vojsko in najnovejša poročila pravijo, da je neizogibna ter se ob kratkem napové. Na Kubi je v zadnjih dveh letih, kar je ondi punt, umrlo za lakoto nad 200 tisoč ljudi.

Novičar.

Na Koroškem. (Nemški „schulverein“.) Celovška podružnica tega društva je imela zadnji občni zbor. Iz poročila povzamemo, da je „schulverein“ lani potrosil za Koroško vkup 5000 gld., dobil je od t. doneskov pa 1600 gld. Večina denarja je šla sevé na Slovensko, da se tam podpira nemškutarija! Značilno je, da imajo pri nas veliko besedo pri „schulvereinu“ profesorji. V Celovcu delujeta z. n. j. vodja učiteljskega g. Knapič in njegova soproga, ki si je postavila nalogo, buditi pri celovških ženah nemško-nacionalno zavest! Brr! Profesor g. Flora pa deluje kot nekak „potovalni“ učitelj za društvo. Zadnjič je govoril v Celovcu, prej pa v Wernberzi, kjer so ustanovili novo — nijetrebno — podružnico, kateri je na čelu gosp. „wernerški Johann“. Kako vse drugače se pa pri nas gleda našim slovenskim profesorjem na prste. Dvojna mera povsod, kamor pogledamo!

* Blizu Žitare vasi je utonil v Beli L. Rešovnik iz Obirskega. Padel je v pijanosti v vodo. — Ob državnih cestah v celovski okolici napravljajo posebno pota za kolesarje. — Starčki, katerim so mil. g. knezoškof na veliki četrtek v stolnici umivali noge, štejejo vkup 889 let. — Leta 1897. je bilo na Koroškem 127 zdravnikov. Na jednega zdravnika pride povprečno 2842 prebivalcev. Najneugodnejše je to razmerje v velikovškem okraju, kjer je še le za 5951 prebivalcev jeden zdravnik. — Deželna hipotečna banka je do 1. aprila dovolila 713 posojil v znesku 2 milijona 249 tisoč 800 gld. — Novo požarno brambo so ustanovili v Prevaljah. — Veliko „heilanje“ bode letošnje poletje v Celovcu. Dne 15. avgusta zborovala bode t. zveza koroških pevskih društev, katerim bodo prišli na pomoč tudi Kočevarji, začetkom septembra pa bode občni zbor „Südmarke“. Mestni zbor se kajpak že sedaj mnogo briga za le-te slavnosti, več kakor za marsikatero mestu nepotrebno stvar.

— (Duhovne zadeve.) Prestavljena sta č. gg.: Mat. Riepl, kapelan v Spod. Dravbergu, za provizorja v Šteben ob Zili in Fr. Rozman, kaplan v Hodišah, za kaplana v Dravbergu.

Na Kranjskem. V Ljubljani je po dolgem bolehanju umrl vzgledni slovenski rodoljub dr. Jernej Zupanec v 88. letu. Požrtvovalno je deloval za slovenski narod že v tisti dobi, ko so začeli orati ledino na našem narodnem polju. Lahka mu zemljica in časten spomin! — Žaobljubljena potresna procesija je bila na velikonočno nedeljo v Ljubljani zelo slovesna. — Na Kranjskem je bilo koncem minulega leta 503.977 prebivalcev; rojenih je bilo 18.801, umrlo jih je 13.613. — Zgorela je v Koželovci pri Novem mestu 78letna M. Glavič. Delala sta s sinom v vinogradu, a ker jo je zeblo, zakurila si je v kleti, pri čemer se ji je vžgala obleka. — Pred cesarjem sta dne 18. t. m. prisegla mil. g. dr. J. Missia kot knezonadškof goriški in mil. gosp. dr. A. Jeglič kot knezoškof ljubljanski.

Na Štajerskem. Štajersko učiteljsko društvo v Gradcu je sklenilo, da se razdeli v nemški in slovenski oddelek. — Na Vranskem so ustanovili slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“. — Komaj se je novi slovenski odvetnik dr. R. Pipuš naselil v Mariboru, že si je nekaj nemčurčkov hotelo tev-tonsko jezo ohladiti nad njegovim slovensko-nemškim napisom, katerega so grdo razrezali in oblatili. Tudi v tem se kaže sad „nemške kulture“. — Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah sta posestnica Marija Walch in njen sin Friderik svojega 84letnega „ofra“ ubila, da bi potem dobila njegovih 800 gld. Ničvredno mati in njenega ničvrednega sina, ki sta umorjenega starčka v svinjaku tri dni skrivala, so zaprli. — Konsumno društvo bodo slovenski rodoljubi ustanovili v Šoštanju. — V noči 5. aprila je na Pragarskem zginilo 5 poštnih zavitkov, v katerih je bilo okoli 8000 gld. Ogerski poštni uradnik trdi, da jih je izročil avstrijskemu, kar pa ta odločno zanika. Bržčas je denar kdo ukradel že v Budapešti. Z vso zadevo se seveda že bavi sodnija.

Na Primorskem. Dne 5. t. m. je umrl v Gorici vrli rodoljub, bivši učitelj V. Kanceler, ki je zvesto podpiral narodno gibanje. — Gonja zoper

* Rožani imenujejo to plevelj: pezdec!

tržaškega škofa mil. g. dr. Šterk-a od strani Lahonov se na vse načine nadaljuje. Kar le morejo odpraviti slovensko iz tržaških cerkv. Tožili so škofa pri samem papežu. Slovenci upajo, da bo pravica zmaga tudi v tem trdem boju. — V cerkvi sv. Antona novega v Trstu ima jezuit č. o. Pavišič govore, v katerih razpravlja o zmotah sedanjega časa. Socijalni demokratje so začeli rogoviliti proti govorom in napravljali večkrat polom celo v cerkvi. Nazadnje so vojaki morali delati red.

Pozor!

Družbe sv. Cirila in Metoda kava je izšla. Zaklopicam v narodnih barvah po $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ in $\frac{1}{10}$ kg. vsebine in ovitkom je napis: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. Varstvena znamka je podoba sv. Cirila in Metoda. Blago je iz najboljših cikorijskih. Cene na drobno in debelo so iste, kakor vsaki drugi do zdaj rabljivi kavi. Založnik te kave je Ivan Jebračin, trgovec v Ljubljani, Valvazorjev trg.

Rojakinje in rojaki! Sezite po tej domači kavi, razširjajte ž njo slovensko ime in podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Osobito priporočamo našim častitim ženskim podružnicam družbe sv. Cirila in Metoda, naj v svoji obče poznani vnemi za narodovo korist delujejo v to, da bo leto obsoj rabila sleherna slovenska gospodinja le to izborno domačo kavo.

Književnost.

Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. Poleg Karol May-a poslovenil H. Majar. — Knjižica je izšla v založbi knjigarja Antona Turka v Ljubljani. Spise Karol May-jeve nemško ljudstvo rado bere. Nedvomno bo slovensko tudi po tem prevodu z veseljem poseglo, zato je tem bolj želeli, naj bi bil jezik lep in pravilen, naj bi gospod pisatelj se ogibal hrvaških in drugih tujk in spak, kateri se nahajajo v knjigi, osobito ker se bo povest še nadaljevala v II. delu. Knjigo priporočamo za bolj odraslo mladino.

V Ljubljani v katoliški tiskarni so zagledali beli dan slov. mladini toli priljubljeni „Pomladni glasi“, 8. zvezek, ki stane broširan 30 kr., v platno vezan 40 ali 55 kr. Stariši in prijatelji mladine, kupite prav obilo ta zvezek naši deci! Obsega lep življenjski opis „Ljubljence mladine“ sv. Stanislava, pesnice, slike iz mladih dnij, povestice in igrice „Sveta Germana“.

A. Kosijev „Zabavne knjižnice“ je izšel VII. zvezek s prav mično vsebino; stane samo 15 kr. ter se naroča pri g. izdajatelju v Središču. Kakor poprejšnje, tako tudi ta prav čedni zvezek nujno priporočamo.

„Rusko-slovenski slovar“ in „Kratka slovnica ruskega jezika“ je izšla ter se prodaja v različno in lepo tiskanem izvodu, ki obsega 380 strani slovarja in 88 strani slovnice, po 1 gld. 50 kr., trdo vezan pa po 1 gld. 80 kr. Po pošti 10 kr. več. Knjiga se prodaja le proti gotovini ali povzetju v „Goriški tiskarni“ A. Gabršček v Gorici.

Pole s podobami za šolo in dom. Družba za razmnoževalno umetnost na Dunaju je začela izdajati pole s podobami za šolo in dom, katera bodo gotovo veliko hasnile mladini, podajajoče jej obilo nazornega gradiva v podobah iz vseh znanstvenih polj v obliki in umetni podobi. Prva serija, obsegajoča 25 pol, je ravnokar izšla. Vkup bo izšlo kakih 500 pol. Sodelujejo pri umetnem delu odlični umetniki. Predstavljajo najraznovrstnejše predmete. — Te pole so prav po ceni. Posamezna črna izvedena pola stane 5 kr., pisana 10 kr. Razprodajo ima c. kr. zaloga šolskih knjig na Dunaju. Posamezne pole v prodaji na drobno se dobijo v vsaki prodajalnici za knjige in umetnost. Dobé se v vseh avstrijskih jezikih.

Vabila.

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovec in okolico** bode imela v nedeljo dne 24. aprila 1898, ob 3. uri popoldne, v novi hiši Mat. Prosekarja v Kotmarivski svoj izvanredni letni občni zbor po sledečem dnevnem redu: 1.) Pozdrav predsednika. 2.) Poročilo tajnika in blagajnika. 3.) Sprejem in vpisovanje udov. 4.) Volitev novega odbora. 5.) Volitev zastopnikov za glavno skupščino. 6.) Slučajni govori in nasveti. Po zborovanju bode veselica in petje s sodelovanjem domačih pevcev. Pristop imajo samo udje in od teh vpeljeni gostje. Prijazno vabi vse ude in prijatelje te družbe k obilni udeležbi **načelništvu.**

— **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Ziljsko dolino in župnijo Vrta** ima svoj letni občni zbor v nedeljo dne 24. aprila 1898, ob 4. uri popoldne, v gostilni pri Rihtiku v Zahomecu s sledečim vspešnim: 1.) Pozdrav predsednika. 2.) Poročilo tajnika in blagajnika. 3.) Sprejem in vpisovanje udov. 4.) Volitev novega odbora in zastopnikov za glavno skupščino. 5.) Razni govori in nasveti. 6.) Zanimiva šaljiva igra: „Kateri bo?“ 7.) Prosta zabava s petjem. Vse zavedne Slovence in Slovenke najljubneje vabi k obilni udeležbi **načelništvu.**

— **Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku** imela bo v nedeljo 1. maja t. l. ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih svoj letni občni zbor po sledečem dnevnem redu: 1. Letno poročilo. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajni nasveti. K obilni udeležbi vabi **odbor.**

— **Hranilnica in posojilnica v Črni** ima svoj letni občni zbor dne 1. maja ob $\frac{1}{2}$ 3. uri popoldne pri Martinu Herzogu po navadnem dnevnem redu. K udeležbi vabi vse družnike **odbor.**

— **XXXIII. redni občni zbor „Slovenske Matice“** bode v sredo dne 27. aprila t. l. ob 6. uri zvečer v „Narodnem domu“ na Franc-Jozefovi cesti št. 10. v Ljubljani. Vsta razpravam: 1.) Predsednikov ogovor. 2.) Letno poročilo tajnikovo o dobi od 1. junija lani do 15. aprila letos. 3.) Sklep računa o društvenem novem gospodarstvu za 1897. leto. 4.) Volitev treh računskih presojevalcev. 5.) Proračun za leto 1898. 6.) Dopolnilna volitev društvenega odbora. 7.) Samostojni predlog društvenega odbora, da se društvena knjižnica odstopi deželniemu muzeju in v tej stvari stopi v dogovor z deželnim odborom. 8.) Posamezni predlogi in nasveti.

Fr. Levec, predsednik; dr. Jožef Starè, blagajnik.

Loterijske srečke od 16. aprila 1898.

Gradec	6	32	64	13	75
Dunaj	64	11	51	4	83

Dražbe.

(Kratice: vl. št. = vlozna številka; d. ob. = davčna občina.)

Sodišče Celovec. Dne 4. maja od 11. do 12. ure, soba št. 85. Posestvo Petra Polanc, p. d. Potisk na Sojnici, vl. št. 45, d. ob. Golšovo. (3531 gld.)

Dne 28. maja od 11. do 12. ure v sobi št. 85. Urbasovo posestvo na Bregu, vl. št. 55, d. ob. Gradnica [Zrelec]. (2500 gld.)

Dražba Hartwigovega posestva se je prestavila od 10. marca na dan 11. junija. (21.583 gld.)

Dražba Cvanderjevega posestva Tomaža Planekerja v Vrstivasi, d. ob. Čedram, vl. št. 6, se je prestavila na dan 12. maja. (4118 gld.)

Sodišče Rožek. Dne 22. apr. od 11. do 12. ure. Smojevo posestvo v Spodnjih Borovjah, vl. št. 38, d. ob. Borovje.

Sodišče Svinec. Dne 31. maja od 11. do 12. ure. Gotšidovo posestvo M. Terpečnik na Št. Janški gori, vl. št. 17, d. ob. Št. Janž na Mostiču (5795 gld.) [prenešeno].

Sodišče Velikovec. Dne 23. aprila Hlebič-ovo posestvo Joane Dreier v Malem Št. Vidu, vl. št. 44, d. ob. Mali Št. Vid. (6177 gld.)

Tržne cene v Celovcu

dne 14. aprila.

Ime blaga	na birne		na hektolitro	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	—	—	—	—
rž	5	41	6	76
ječmen	—	—	—	—
oves	2	73	3	41
hejda	4	45	5	56
turšica (sirk)	3	90	4	87
pšeno (kaša)	7	20	9	—
žol	—	—	—	—
repica (krompir)	1	25	2	3
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 2 gld. 60 kr. Klslo 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 70 kr. do 2 gld. — kr. meterski cent (100 kil). Frišen speh je po 70 kr. kila, maslo in puter po 1 gld. do 1 gld. 10 kr. — **Vprežne vole** plačujejo mesarji po 115 do 145 gld.

Naznanila.

Prodá se

zaradi pomanjkanja prostora **dober glasovir.** Več pove A. Toplič, organist na Djekšah.

Dobro izurjenega

krojaškega pomočnika

išče **Vid Klančnik**, krojač na Rudi (Ruden) na Koroškem.

Proda se

ugoden stavbinski prostor na sejmišču v trgu **Grebinj** na Koroškem. Več pové lastnik Jan. Menne v Grebinju.

Gostilna z malo kmetijo

v živahni vasi Ziljske doline na Koroškem se takoj dá v najem ali se tudi prodá. Več pové: **Miha Waldhauser** v Boleanu (Bozen) na Tirolskem.

Najnovejše mode

slamnike

prav lepo štafirane, za ženske in moške, v veliki izbiri prav dober kup, kakor tudi raznovrstno perilo, igrače, košare ali canje in druge drobnine priporoča

Marija Possod

v Celovcu, Burggasse šte. 2.

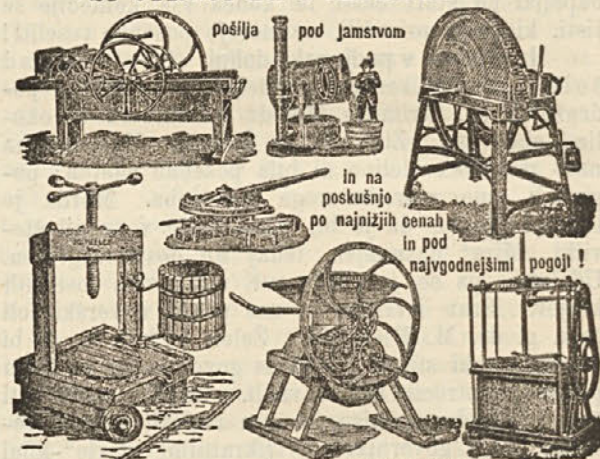
Prevezemajo se tudi stari slamniki v popraviljanje in moderniziranje.

Andrej Grohar,

črevljar v Celovcu, Fröhlihoje ulice št. 10.,

rodom Slovenec s Tolminskega se priporoča svojim rojakom, kakor tudi čast duhovščini v izdelovanju vseh vrst elegantnih in trpežnih čevljev.

VSÍ STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Leto delno, eurovo ali prirajeno, so vsako vrsto strojev bogato tistovrstni 192 strani obojni cuki in slovenskem in nemškem jeziku so zahtevajo takoj zastop.

J. G. HELLER, DUNAJ

Praterstrasse M 49.

Preprodajalci se iščejo.

Feliks Toman,

kamnoseški mojster in podobar v Ljubljani, Reseljeva cesta št. 26,

prva slovenska tvrdka s stroji na par, ima bogato zalogo

nagrobni spomenikov,

prevzame vsako **stavbeno kamnoseško delo** in se p. č. duhovščini priporoča za izdelovanje **altarjev, podob, prižnic, obhajilnikov, krstnih kannov** itd. po najnižji ceni. Potrebne načrte izdeljuje brezplačno.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, torej nastavljena le jedna omara. Iz krajev, kjer se ni zaloge, se sprejemajo naznanila.

Kot sveža in pristna semena tvrdke **EDMUND MAUTHNER** (Budimpešta, Andrásystrasse 23) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika **medveda** in ime **Mauthner**. — Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca. **Prostor za posejatev:** 25–30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti. **Kakovost zemlje:** Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.

Saatweite: 25–30 cm. Abstand der Reihen. 10 cm. in der Reihe.

Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.